

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιριών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP Group**, τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεών τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEOs (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2.000 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτόν προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.340. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 11 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικού λογισμικού και ιστοσελίδας (www.icarb2b.gr). Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEOs απευθύνονται 1-2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current Status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με τη χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων, οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003.

Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

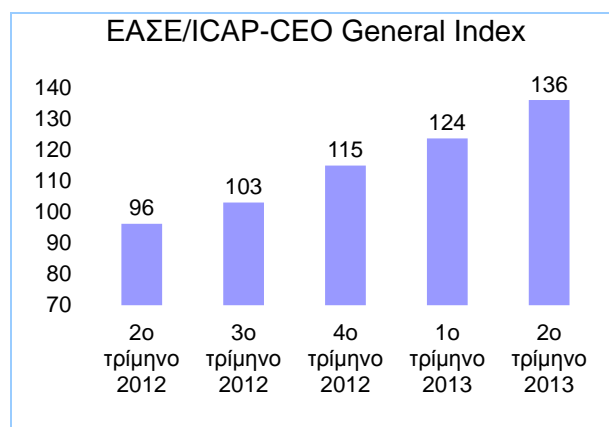
Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 1^ο τρίμηνο του 2013, το Α.Ε.Π. των 17 χωρών της ευρωζώνης μειώθηκε κατά 0,2% και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε. κατά 0,1% έναντι του προηγούμενου τριμήνου². Σε σύγκριση με το 1^ο τρίμηνο του 2012 ο ρυθμός μεταβολής του Α.Ε.Π. σημείωσε πτώση κατά 1,1% στην ευρωζώνη και κατά 0,7% στην Ε.Ε.(27). Στις Η.Π.Α. ο ρυθμός ανάπτυξης το πρώτο τρίμηνο του 2013 (έναντι του 1^{ου} τριμήνου 2012) διαμορφώθηκε σε +1,8% ενώ στην Ιαπωνία καταγράφηκε στασιμότητα 0,0%. Η υψηλότερη ανάπτυξη έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στη Λετονία (+5,6%) και ακολούθησαν Λιθουανία (+4,1%), Ρουμανία (+2,2%), Σουηδία (+1,7%) και Εσθονία (+1,2%). Αρνητική ανάπτυξη σημειώθηκε σε αρκετές χώρες με σημαντικότερη μείωση στην Ελλάδα³ (-5,6%), Κύπρο (-4,1%), Πορτογαλία (-4,0%), Σλοβενία (-3,3%), Ιταλία (-2,3%), Τσεχία (-2,2%), Ισπανία και Φινλανδία (-2,0%).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ε.Ε. το 2013 για τις χώρες της ευρωζώνης, ο ρυθμός μεταβολής του Α.Ε.Π. εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε -0,4%, ενώ για το 2014 προβλέπεται ανάπτυξη (+1,2%). Για την Ελλάδα οι εκτιμήσεις για το 2013 είναι -4,2% και οι προβλέψεις για το 2014 (+0,6%)⁴.

Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος (BCI)⁵ για την ευρωζώνη σημείωσε άνοδο από -0,80 τον Μάρτιο, σε -0,68 τον Ιούνιο του 2013.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Ιούνιο του 2013.

Ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index) το δεύτερο τρίμηνο του 2013 ανήλθε στις 136 μονάδες συνεχίζοντας την ανοδική του πορεία. Η αυξητική τάση του δείκτη αποτυπώνει τη συνεχή βελτίωση του οικονομικού κλίματος μεταξύ των ηγετών των επιχειρήσεων, γεγονός με ιδιαίτερα σημαντική επίδραση στη σταθεροποίηση της οικονομίας και τη διαμόρφωση θετικών προσδοκιών ανάπτυξης σε μεσο-μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

² Eurostat, newsrelease euroindicators, 5 June 2013.

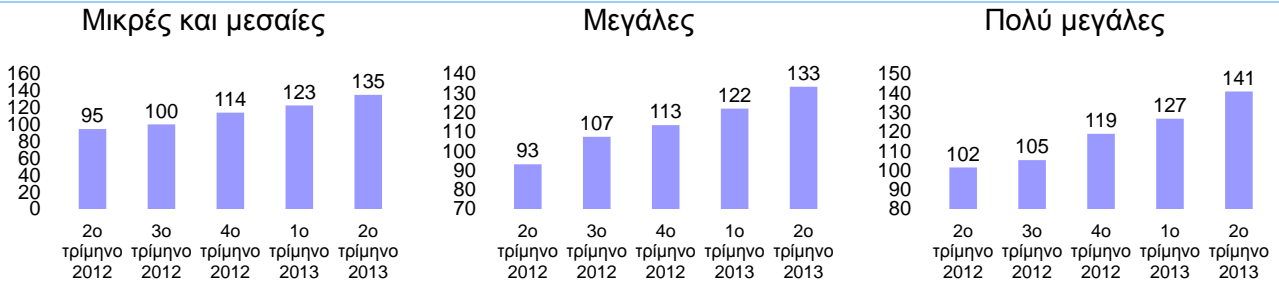
³ Μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία.

⁴ European Commission, European Economic Forecast, Spring 2013.

⁵ European Commission, Business Climate Indicator for the Euro Area, June 2013.

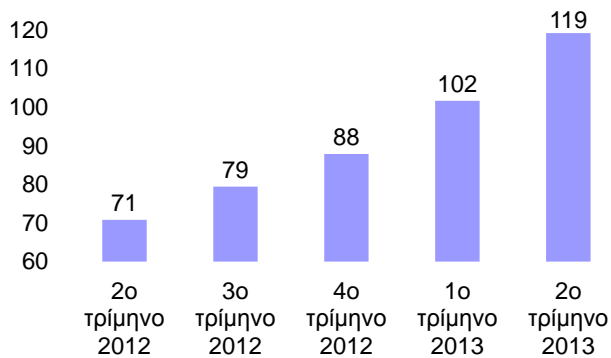
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τάξη μεγέθους δείχνει βελτίωση του κλίματος σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Confidence Index ανά μέγεθος επιχείρησης με κριτήριο την απασχόληση

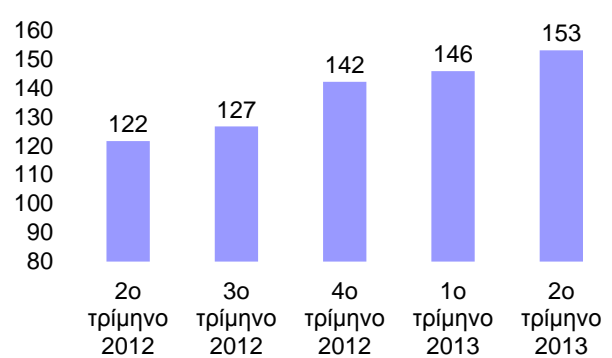

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current Status Index) συνεχίζει την ανοδική του πορεία με ταχύτερο ρυθμό έναντι του δείκτη προσδοκιών.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current status Index

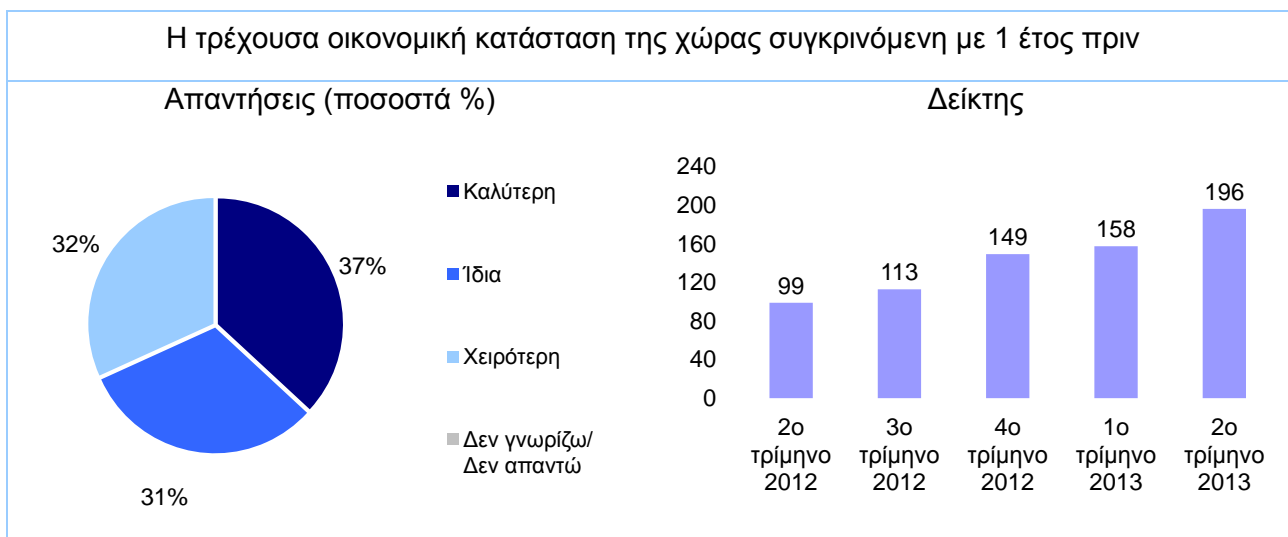

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Ιουνίου 2013

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας σημείωσε αξιόλογη άνοδο και διαμορφώθηκε στις 196 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που θεωρεί ότι βελτιώθηκε η οικονομική κατάσταση της χώρας έναντι του περασμένου έτους ανήλθε σε 37% έναντι 16% του προηγούμενου τριμήνου.

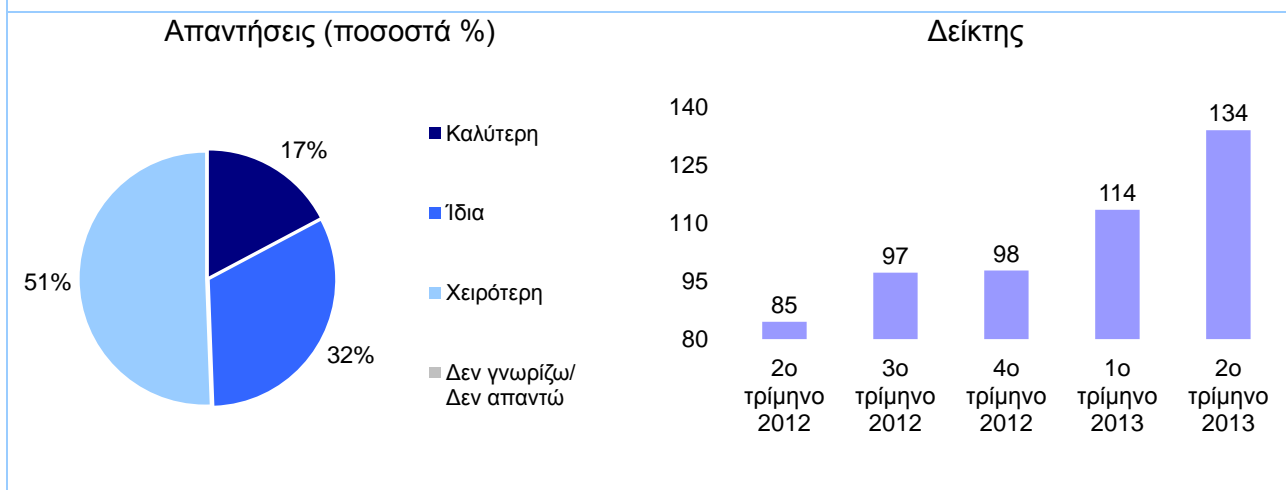

Θετικές είναι οι προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της χώρας ένα έτος μετά, γεγονός που αποτυπώνεται στην αύξηση του δείκτη στις 203 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που θεωρούν ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα βελτιωθεί στο επόμενο έτος αυξήθηκε σε 48% από 42% το προηγούμενο τρίμηνο.

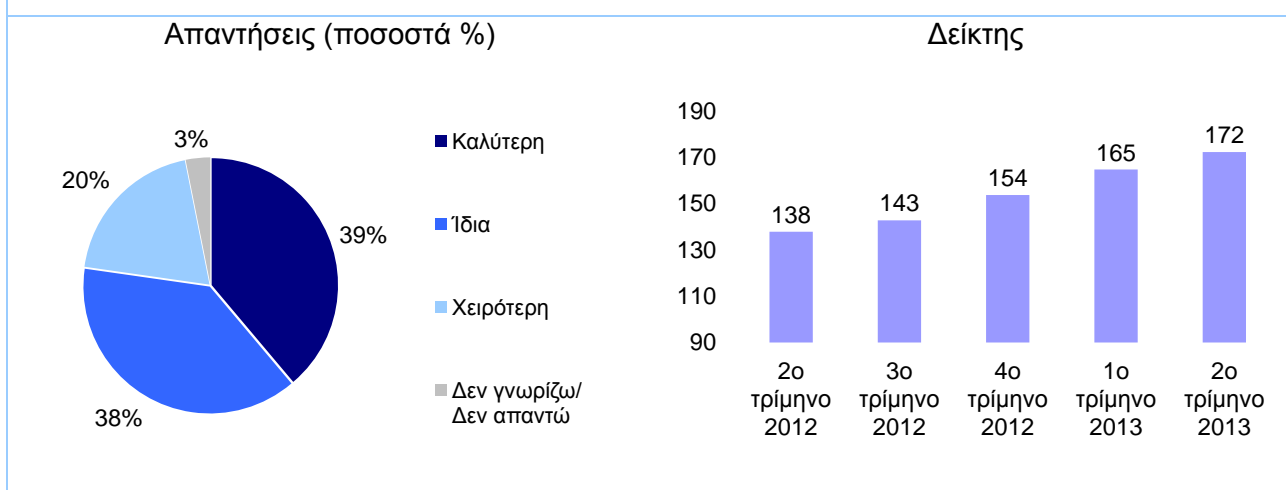
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις σημείωσε εντυπωσιακή άνοδο έναντι του προηγούμενου τριμήνου και διαμορφώθηκε σε 134 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που πιστεύουν ότι η τρέχουσα κατάσταση του κλάδου τους είναι καλύτερη έναντι του περασμένου έτους αυξήθηκε σε 17% από 9% το προηγούμενο τρίμηνο.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

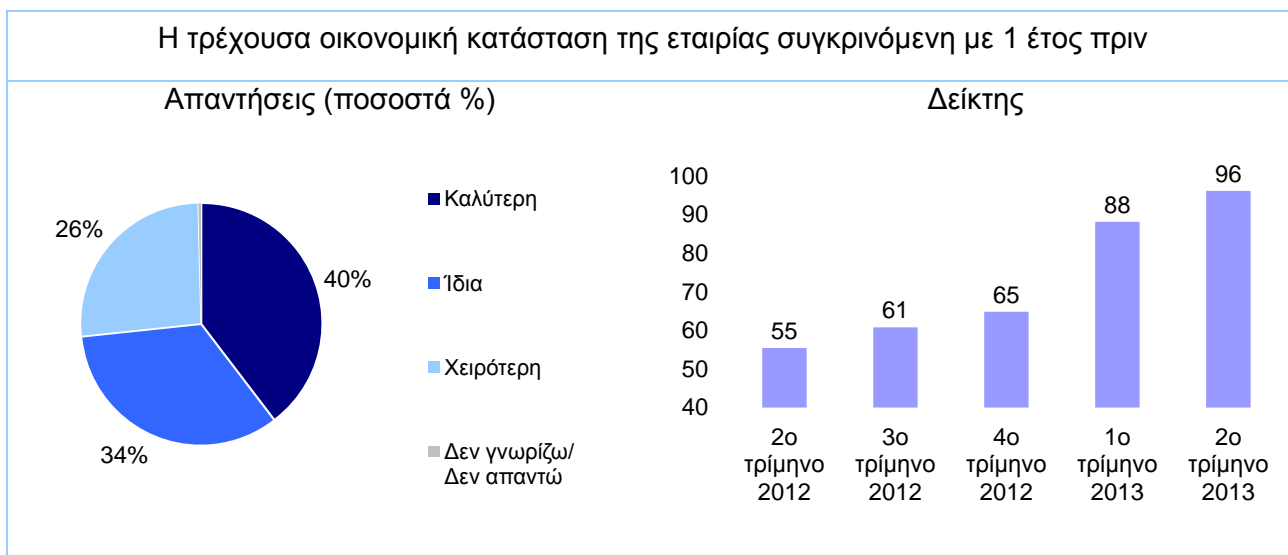

Ο δείκτης προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση του κλάδου συνέχισε την ανοδική πορεία και ανήλθε στις 172 μονάδες. Οι CEOs των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών εμφανίζονται λιγότερο αισιόδοξοι έναντι των βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

Βελτιώνεται συνεχώς το κλίμα που επικρατεί μεταξύ των CEOs σχετικά με την τρέχουσα πορεία των επιχειρήσεων που διοικούν, με τον δείκτη να αυξάνεται στις 96 μονάδες. Τέσσερις στους δέκα CEOs δηλώνουν ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση των εταιριών τους είναι καλύτερη σε σχέση με ένα έτος πριν.

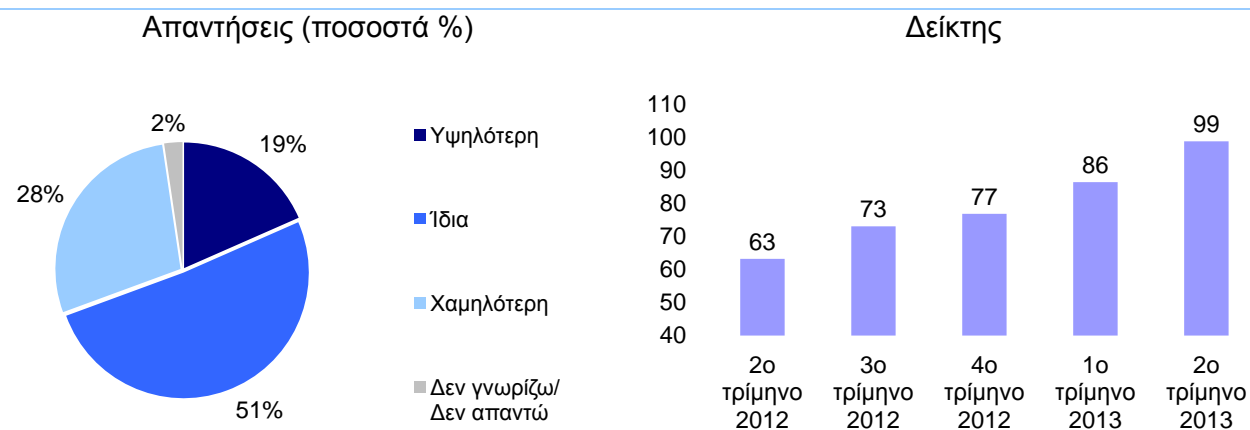

Συγκρατημένη είναι η άνοδος του δείκτη προσδοκιών των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρίας τους το επόμενο έτος. Ήδη το 57% των CEOs θεωρούν ότι η μελλοντική πορεία των επιχειρήσεων που διοικούν θα είναι καλύτερη από την τρέχουσα. Ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 143 μονάδες έναντι 139 το προηγούμενο τρίμηνο.

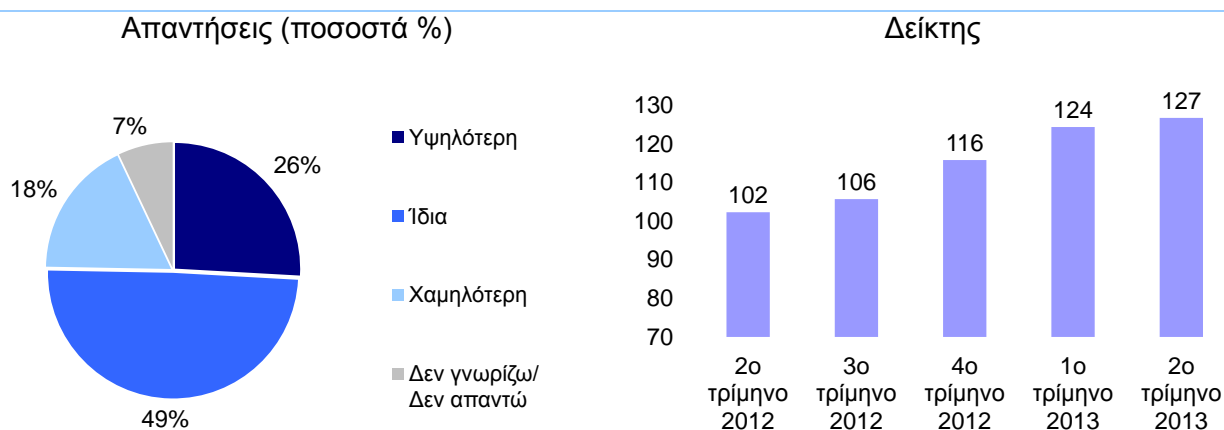
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωσε νέα άνοδο και διαμορφώθηκε στις 99 μονάδες έναντι 86 το προηγούμενο τρίμηνο. Ένας στους πέντε CEOs δήλωσε ότι η τρέχουσα επενδυτική δαπάνη της επιχείρησης που διοικεί ήταν υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρίας σε σχέση με 1 έτος πριν

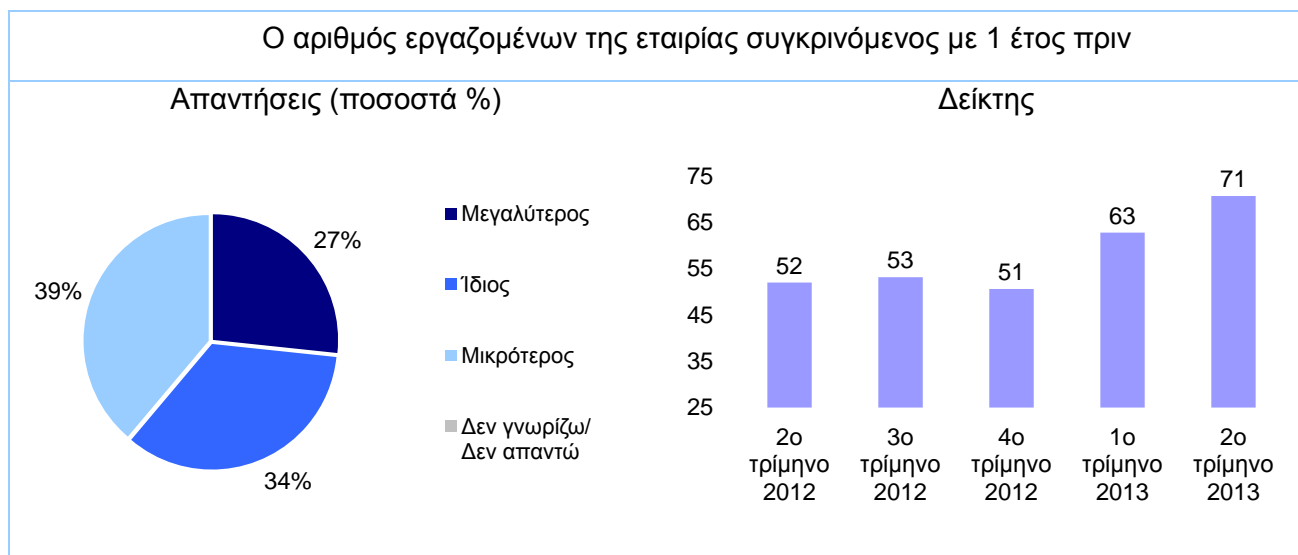

Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών συνέχισε την ανοδική πορεία αλλά με μικρότερο ρυθμό και διαμορφώθηκε στις 127 μονάδες. Ένας στους τρεις CEOs πολύ μεγάλων επιχειρήσεων δηλώνει ότι η επενδυτική δαπάνη της επιχείρησης που διοικεί θα είναι υψηλότερη κατά τον επόμενο χρόνο.

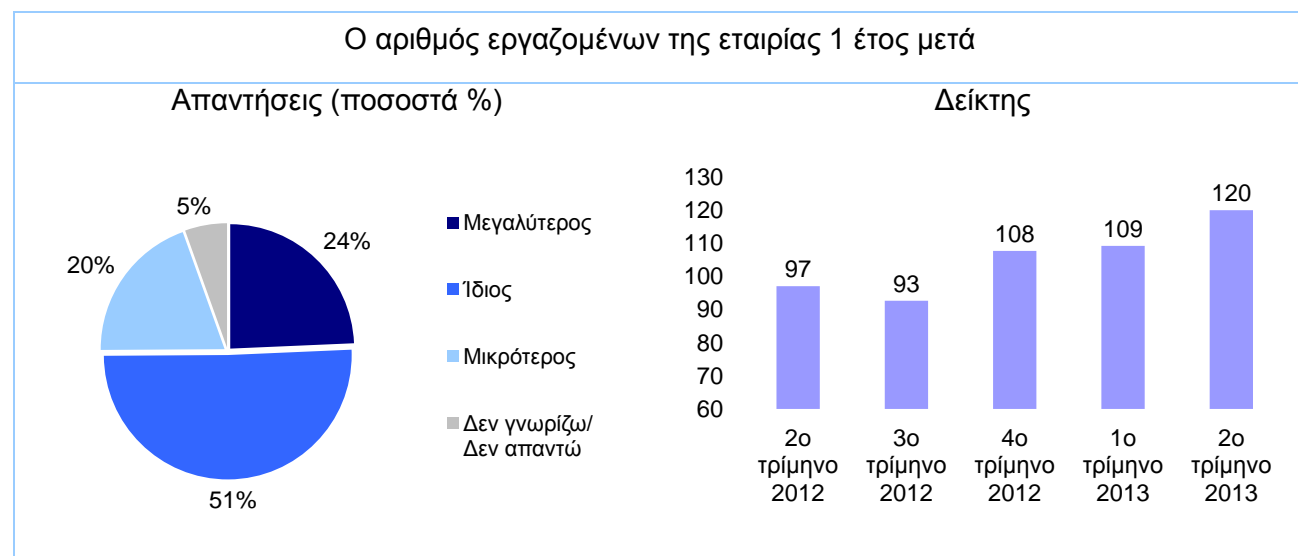
Η εκτίμηση για τη δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρίας 1 έτος μετά

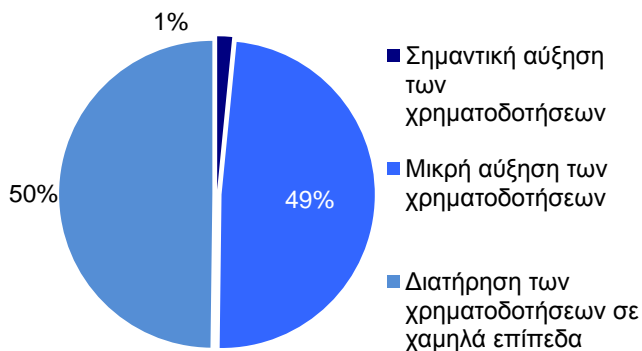
Ο δείκτης για την τρέχουσα απασχόληση αυξήθηκε στις 71 μονάδες έναντι 63 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δήλωσε ότι αυξήθηκε η απασχόληση των επιχειρήσεών τους ανήλθε σε 27% (έναντι 20% το προηγούμενο τρίμηνο), ενώ αυξάνεται σε 33% για τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις.

Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης σημείωσε άνοδο στις 120 μονάδες έναντι 109 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Ένας στους τέσσερις CEOs δηλώνει ότι το επόμενο έτος η απασχόληση στην εταιρία που διοικεί θα είναι αυξημένη.

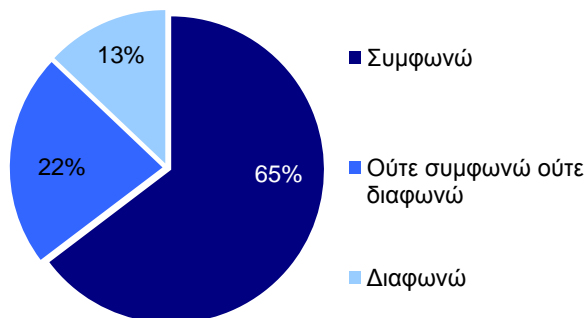
Η επίδραση της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών στις χρηματοδοτικές ροές προς τις επιχειρήσεις

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η γνώμη τους σχετικά με την επίδραση της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών στις χρηματοδοτικές ροές προς τις επιχειρήσεις και τη μείωση του Φ.Π.Α. σε κατηγορίες δαπανών όπως η εστίαση. Για το ζήτημα της ανακεφαλαιοποίησης το 49% των CEOs πιστεύουν ότι θα σημειωθεί μικρή αύξηση των χρηματοδοτήσεων προς τις επιχειρήσεις, ενώ το άλλο 50% πιστεύει ότι θα

διατηρηθούν σε χαμηλά επίπεδα. Οι CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων είναι πιο αισιόδοξοι δηλώνοντας σε ποσοστό 59% ότι θα υπάρξει μικρή αύξηση των χρηματοδοτήσεων.

Η γνώμη για την μείωση του Φ.Π.Α σε κατηγορίες δαπανών όπως η εστίαση

Σχετικά με τη μείωση του Φ.Π.Α. σε κατηγορίες δαπανών που έχουν σχέση με τον Τουρισμό, όπως η εστίαση, το 65% των CEOs συμφωνεί με τη μείωση και μόνο το 13% διαφωνεί.